

СТАНОВИЩЕ

КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Организация и управление на информационни ресурси)

Рецензент: проф. дн Оля Борисова Харизанова, СУ „Св. Климент Охридски“

Становището е във връзка със заповед РД-38-188/08.04.2022 на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ по обявен конкурс в ДВ, бр. 21 от 15.03.2022 г. (с. 138).

За участие в конкурса е подал документи само един кандидат – д-р Биляна Андреева Яврукова.

За становище в срок са предоставени всички изискуеми документи и материали. Предоставените документи и материали са в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане и Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за прилагане на ЗРАСРБ.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА КАНДИДАТА

Кандидатката в конкурса за „доцент“ д-р Биляна Яврукова е придобила образователна и научна степен „доктор“ през 2016 г. към катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ (СУ, Философски факултет). Бакалавърска и магистърска степен придобива в специалност „Библиотечно-информационни науки“ към същата катедра. След завършване на висшето си образование е участвала в пет обучения за повишаване на квалификацията и в четири инициативи за обмен на опит.

От 2001 г. до момента работи в Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“ – първоначално като библиотекар, след това като началник отдел „Книгообмен“, а в момента е зам.-директор.

Участвала е в изпълнението на три проекта, като всеки от тях е значим за развитието на библиотечната система в страната.

Членувала е в общо девет научни и професионални организации. В момента е индивидуален член на Българската библиотечно-информационна асоциация, като в периода 2012-2015 е била председател на секцията на научните библиотеки към тази организация, а в периода 2015-2018 е била и член на управителния ѝ съвет. Особено значимо е участието ѝ като експерт в Международната организация по стандартизация, в чиято дейност се включва активно от 2020 г. до момента.

Получила е две награди – за млад библиотекар на годината (2010 г.) и за принос при въвеждането на младите библиотечни специалисти в професионалната среда (2013 г.).

Преподавателската ѝ дейност започва през 2012 г. Основно, провежда упражнения в специалност „Библиотечно-информационни науки“ (СУ, Философски факултет) и упражнения в специалност „Архивистика и документалистика“ (СУ, Исторически факултет). През учебната 2014-2015 г. е била ръководител на учебна практика в бакалавърската степен към специалност

„Библиотечно-информационни науки“. В допълнение, д-р Яврукова се включва активно в обучението на студенти за използване на информационни ресурси, включително наличното в Университетската библиотека. Към материалите за участие в конкурса са приложени необходимите доказателства, удостоверяващи участието ѝ до момента в обучението на студенти.

Познавам кандидатката лично от съвместната ни работа по проекти, като съавтор в съвместни публикации и в качеството ѝ на зам.-директор на Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“. В съвместната ни работа д-р Яврукова винаги е проявявала професионализъм, колегиалност, творчески потенциал и оригинални идеи.

ОЦЕНКА ЗА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ НА КАНДИДАТА

Научните и научно-приложните публикации на д-р Биляна Яврукова за периода 2003–2022 наброяват общо 29. Към тях следва да се добавят още превод на 4 публикации на други автори, превод и редактиране на 10 стандарта, др.

За участие в конкурса за „доцент“ кандидатката е представила впечатляващ по брой и качество публикации – общо 17, от които две монографии и 15 статии. Три от статиите са публикувани на английски език. Една от статиите е индексирани в Web of Science, една – в CEEOL, една – в ИНИОН. В материалите за участие в конкурса са налични съответни справки за посочените по-горе индексирани статии, както и за цитирани публикации (общо 12 бр. цитирания, от които 10 в рецензирани издания).

Кандидатката в конкурса активно участва в научната комуникация не само с публикации в научни издания. Прави впечатление участието ѝ в различни научни прояви. Например за периода 2002-2019 е участвала в общо 15 научни конференции, преобладаващо с пленарни доклади.

Приложената към документацията справка за изпълнение на минималните национални изисквания (чл. 26, ЗРАСРБ) е коректна. Със своята научна, изследователска и приложна дейност д-р Биляна Яврукова удовлетворява тези изисквания. По съответните групи критерии за дейността на кандидатката се формират следните точки: по група А – 50 точки, по група В – 100 точки, по група Г – 213.33 точки, по група Д – 60 точки. Изпълнени са и изискванията на Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за приложение на ЗРАСРБ за академичната длъжност „доцент“.

ПОСТИЖЕНИЯ И ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

След запознаване с материалите за участие в конкурса мога да направя заключението, че д-р Биляна Яврукова е утвърден изследовател с ясно очертани научни интереси по проблеми, за които няма много специалисти у нас. Ето защо нейните изследвания и постижения имат значение както за научната област, така и за развитието на българската библиотечна система.

Предоставените за оценка публикации (по-долу са посочени според поредния номер в списъка с публикации за участие в конкурса) се групират в следните тематични области:

- публикации с № № 1, 2, 8, 10, 14, 15, 16 – организация и управление на библиотечно-информационни системи;
- публикации с №№ 1, 2, 3, 8, 11, 13, 15 – каталогизация;
- публикации с №№ 4, 5, 17 – комплектуване на библиотечни фондове;
- публикации с №№ 1, 2, 6, 11 – стандартизация на библиотечни процеси;
- публикации с №№ 3, 5, 12, 16 – библиотечно-информационни услуги;
- публикации с №№ 7, 9 – оценка на научните изследвания.

Всички публикации за участие в конкурса не са били обект на оценка по други конкурси.

Всички публикации са с безспорно качество.

Авторството и приносите на д-р Биляна Яврукова са ясно очертани.

Монографичният труд (публикация № 1), който д-р Биляна Яврукова е предоставила като хабилитационен, е със заглавие *„Развитие на българския инструментариум за изграждане на библиотечно-информационни системи: Изграждане на каталожната система на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“* (София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2022. 311 с. ISBN 978-619-00-1435-5). В него авторката проследява развитието на инструментите за създаване на библиотечно-информационни системи в България, а така също тяхното приложение в изграждането на каталозите на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“. Основното съдържание е структурирано в четири глави. Постигнато е коректно представяне на ключовите периоди на развитие на съответните инструменти.

Като съществени приноси на монографията следва да се посочат:

- описаните инструменти за създаване на библиотечно-информационни системи на национално ниво, а така също представянето на тяхното приложение в големите български библиотеки;
- систематизираното представяне на правила, стандарти, класификационни таблици, предметни рубрикатори и приложението им в каталозите на големите български библиотеки;
- изследваните и анализирани първи опити за внедряване на автоматизация както на отделни библиотечни процеси, така и на цялостна библиотечна дейност;
- хронологичното представяне на развитието на каталожната система на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ и откритите инструменти, приложени в тази система.

Вторият монографичен труд (публикация № 2) е със заглавие *„Библиографски контрол в процеса на ретроспективна конверсия и дигитализация на библиотечните фондове“* (Велико Търново: Фабер, 2021. 248 с. ISBN 978-619-00-1435-5). В първата част на труда се проследява развитието на универсалния библиографски контрол, стремежа за унифициране и стандартизиране на библиографските описания, приложението им в каталогизационната практика на библиотеките, процесите на ретроспективна конверсия и тяхното значение, връзката между процеса на ретроспективна конверсия и дигитализация на фондовете, др. Втората част е посветена на развитието на библиографския контрол в България, като съдържа и оценка на съвременното му състояние спрямо световното ниво.

В този труд се открояват множество приноси. Например в него за първи път се представят резултати от анализ на типовете ретроспективна конверсия и методите за нейното изпълнение. Предложени са различни модели, които могат да се използват и от българските библиотеки при планиране на ретроспективна конверсия. Като значим принос на труда ще посоча разработеният модел за обща организационна програма за реализиране на ретроспективна конверсия и дигитализация на примера на фондовете в Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“. В модела са описани всички етапи на ретроспективната конверсия и стъпките при изграждане на дигитални колекции. Към това следва да се добави и безспорното, че в монографията са систематизирани важни аспекти на актуален проблем за библиотеките относно стандартизацията, конверсията и дигитализацията на фондовете.

Като цяло, 17-те научни публикации са по актуални проблеми, в преобладаващата си част са нови за страната ни изследвания и разработки, съдържат коректни анализи, съществени обобщения и изводи, описани добри практики. Те допринасят за развитие на научната област, за пораждаване на дискусии сред научната общност, в помощ са на професионалната общност.

Обръщам внимание, че към материалите за конкурса е налична справка за научните приноси на д-р Яврукова. Приносите са описани в две групи: научни приноси и научно-приложни приноси. Към първата група са формулирани 13 приноса с посочени публикации, в които те се открояват, а към втората група – 8 приноса с посочени публикации. Приемам приносите, посочени в справката.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След обстойно запознаване с предоставените за становище документи и материали мога да направя извода, че те отговарят на нормативно поставените изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“: изследователската, научната, научно-приложната и публикационната дейност на д-р Биляна Яврукова отговарят на критериите и изискванията, посочени в ЗРАСРБ, в Правилника за неговото прилагане и в Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за приложение на ЗРАСРБ.

Представените научни трудове са достатъчни по обем и са в тематичните направления на конкурса. Публикациите се отличават с актуалност, прецизност на проучените множество източници, проведени изследвания, примери от практиката, оригинални и от значение за научната общност нови и/или прецизирани обобщения, допринасят за достигане до ново знание или подобро знание, свидетелство са за експертност.

Убедено препоръчам д-р Биляна Андреева Яврукова да **заеме академичната длъжност „доцент“** в професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Организация и управление на информационни ресурси).

16.06.2022
София

Автор на становището:
проф. дн Оля Харизанова